

Cod final de înregistrare CNFIS-FDI-2022-0447

Domeniul 5: Îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice

Titlul proiectului – Educație Sustenabilă, Organizare și Performanță (ESOP)

A.1.3. Prelucarea datelor: măsurarea nivelului de adaptare a studenților la mediul universitar. Aceasta presupune prezentarea de statistici descriptive pentru scorurile Scalei Generale și a celor patru subscale ale instrumentului SACQ.

Raport privind gradul general de adaptare la mediul universitar

Date generale

Studiul de față se fundamentează pe dorința de a investiga gradul de adaptare la mediul universitar al studenților de la Facultatea de Litere și Științe și Facultatea de Ingineria Petrolului și Gazelor, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești.

Operațional, conceptul de adaptare integrează următoarele dimensiuni: motivație, aplicare, performanță, satisfacție față de mediul academic.

Obiectivele urmărite sunt:

- măsurarea gradului de adaptare academică;
- analiza comparativă a nivelului de adaptare pentru studenții anului I, respectiv studenții anului III pentru studenții universității;
- identificarea unor strategii cu valoare ameliorativă în direcția adaptării la mediul universitar.

Ipoteza de lucru de la care pornim este cea conform căreia dacă nivelul de adaptare la mediul universitar este ridicat atunci crește nivelul de performanță.

Populația țintă:

Eșanționul este format din 300 de subiecți, 150 studenți anul I și 150 studenți anul III din Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, studenți la diferite programe de licență, pe domenii diferite de știință.

Metode și instrumente de cercetare utilizate

În vederea verificării ipotezei am utilizat Student Adaptation to College Questionnaire, instrument ce este conturat și ameliorat în publicații succesive și răspunde la ipoteza conform căreia *adaptarea la mediul universitar implică solicitări variate ca tip și măsură și necesită o varietate de răspunsuri adaptative, care sunt diferite din punct de vedere al eficienței*. Acest lucru implică faptul că fiecare item al instrumentului se referă la una din numeroasele fațete ale procesului de adaptare la mediul universitar și, totodată – implicit sau explicit – la cât de bine face față studentul acestei solicitări.

În concret, înțelegem prin adaptare la mediul universitar, următoarele aspecte pe care le vom măsura prin intermediul subscalelor instrumentului mai sus menționat (SACQ)

- Adaptare academică – vizează diferite cerințe didactice caracteristice experienței din facultate
- Adaptare socială – relevantă pentru cerințele interpersonal-sociale specific procesului de adaptare la mediul universitar
- Adaptare personal-emoțională – măsoară starea emoțională și fizică a studentului cu implicații vădite în pregătirea performantă a studenților
- Atașament – surprinde calitatea relației între student și instituția de învățământ. Ne interesează să explorăm sentimentele studenților legate de participarea la studii în cadrul universității noastre și, în particular, a facultății pe care o urmează.

Analiza și interpretarea datelor de cercetare

Aplicarea instrumentului s-a realizat în semestrul II al anului universitar 2021-2022. Prezentăm într-o analiză comparativă scorurile generale ale adaptării înregistrate de studenții anului I și studenții anului III.

Tabel 1. Media scorurilor brute generale (B)/scoruri standardizate (T)/scoruri in centile (C), test SAQO pe ani de studiu

	scorurilor brute generale (B)	scoruri standardizate(T)	scoruri in centile (C),
Anul I	511.79	71.61	95.85
Anul III	474.1	69.67	93.92

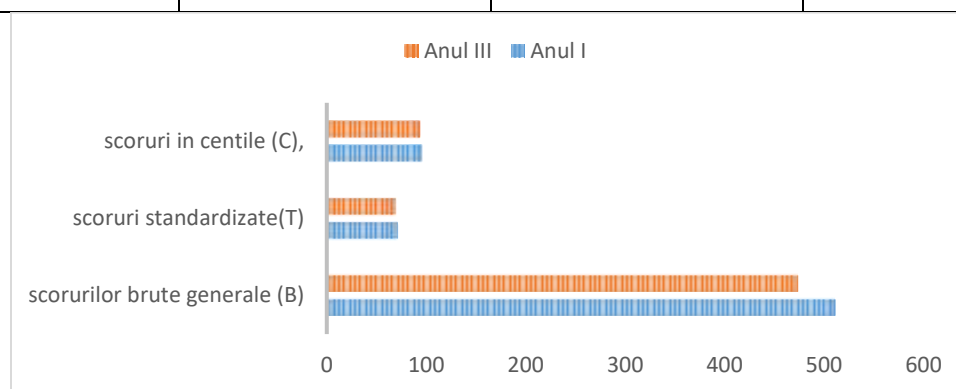

Fig.1 Media scorurilor brute generale (B)/scoruri standardizate (T)/scoruri in centile (C), pentru nivelul de adaptare academică/SAQO /pe ani de studiu

Analiza tabelară a scorurilor generale arată că media valorilor înregistrate la nivelul anului I de studii este mai ridicată în raport cu media valorilor anului III. Deși nu se poate vorbi de o diferență semnificativă aceasta trebuie analizată și explicată, mai cu seamă că așteptarea firească ne-ar fi dus cu gândul la un nivel mai crescut de adaptare la studenții anului III, studenți pentru care experiențele cognitive, sociale, emotionale, însumate, ar fi trebuit să conducă, credem noi, la o mai bună cunoaștere, interacțiune, familiarizare și performanță, ca fațete ale conceptului general de adaptare.

O posibilă explicație a diferențelor înregistrate stă în modul în care studenții anului III au desfășurat activitățile academice pe parcursul școlărității lor. Este vorba despre o activitate studentescă realizată într-o proporție covârșitoare în sistem online. Astfel, putem înțelege cum lipsa de implicare în activități non-formale, interacțiunea scăzută cu colegii, dar și cu personalul didactic și nedidactic, lipsa efectelor relocării sociale (ca urmare a închiderii campusului

universitar), imposibilitatea de cunoaștere și apreciere a aspectelor sociale specifice mediului universitar, incapacitatea de a experimenta emoții, sentimente specifice despre facultate sau programul de studiu parcurs etc. au făcut ca, la final de studii universitare nivelul de adaptare să fie ușor mai scăzut în raport cu cei care se află la începutul vieții de student. Mai observăm, de asemenea (vezi Tabel 2. Media scorurilor brute (B)/scoruri standardizate (T)/scoruri în centile (C), subscalele SACQ/pe ani de studiu) un scor general mai slab înregistrat pe subscala Adaptare personal-emoțională atât pentru studenții anului I cât și pentru cei din anul III, ceea ce denotă posibil, mai multe lucruri – dependență emoțională mai ridicată față de alte persoane, resurse precare de a gestiona diferite situații emoționale, grad crescut de disconfort psihologic etc.

Credem totuși că, raportarea exclusivă la media scorurilor generale și a celor pe subscale ar conduce la pierderea unor informații de detaliu, de nuanță, dar extrem de importante pentru înțelegerea mecanismelor ce sunt angrenate în procesul adaptării universitare, ceea ce ar putea determina interpretări eronate.

Prezentăm așadar media scorurilor înregistrate, pentru fiecare dintre scalele chestionarului, scale ce surprind fațetele conceptului complex de adaptare la mediul universitar: adaptare academică, adaptare socială, adaptare personal-emoțională, atașament.

Tabel 2. Media scorurilor brute (B)/scoruri standardizate (T)/scoruri în centile (C), subscalele SACQ/pe ani de studiu, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiesti (N=300)

	Adaptare academică			Adaptare socială			Adaptare personal-emoțională			Atașament		
Anul I	163.11	70.61	94.89	138.6	72.96	96.16	89.21	57.50	72.84	113.25	73.69	97.99
Anul III	123.17	67.28	91.16	130.37	72.57	96.25	81.69	55.11	65.12	107.61	70.61	94.88

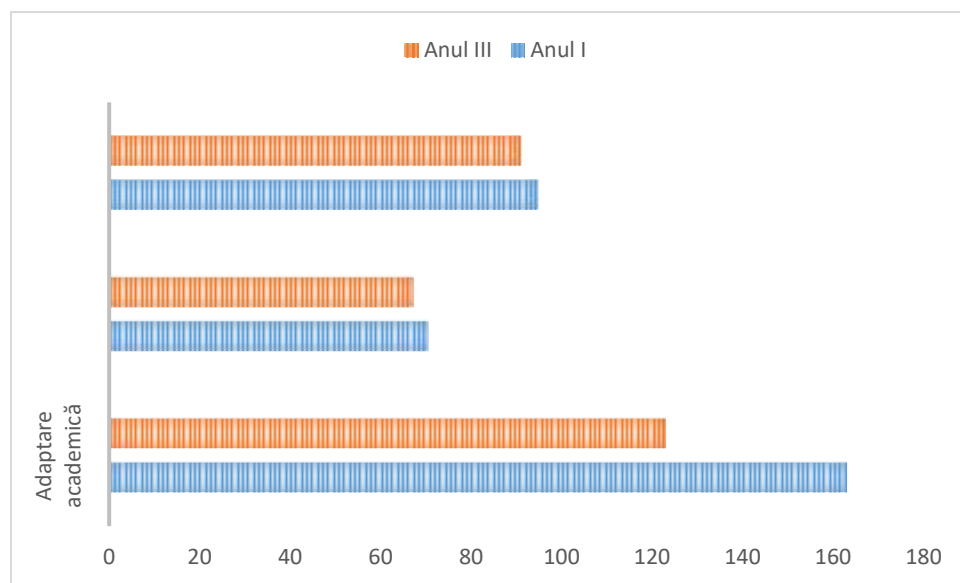
În consecință, apreciem ca fiind utilă prezentarea detaliată a scorurilor înregistrate pe fiecare subscală. Începem cu subscala Adaptare academică (și cele cele 4 categorii de itemi ai săi - motivație, aplicare, performanță, mediu academic), aceasta ajutând la o mai bună cunoaștere și înțelegere a particularităților studenților ca individualități. Și toate acestea cu consecințe în planul dezvoltării unor strategii cu valoare ameliorativă în direcția adaptării la mediul universitar, unul dintre obiectivele propuse în acest studiu.

Prezentăm mai întâi prima subscală, respectiv adaptarea academică, reflectată, la rândul său, în următorii indicatori:

- Motivație – atitudinea față de obiectivele academice și față de activitatea impusă
- Aplicare – eficiența cu care studentul se concentrează asupra activității academice
- Performanța – succesul academic
- Mediul academic – satisfacția resimțită de student în raport cu mediul academic și ceea ce oferă acesta.

Tabel 3. Subscala Adaptare academică – media scorurilor pe ani de studiu scoruri brute/ standardizate (T). Centile (C) (N=300)

	Adaptare academică		
	Scoruri Brute	Scor standardizat (T)	Scor Centile (C)
Anul I	163.11	70.61	94.89
Anul III	123.17	67.28	91.16

Fig. 2 Subscala Adaptare academică – media scorurilor pe ani de studiu (N=300)

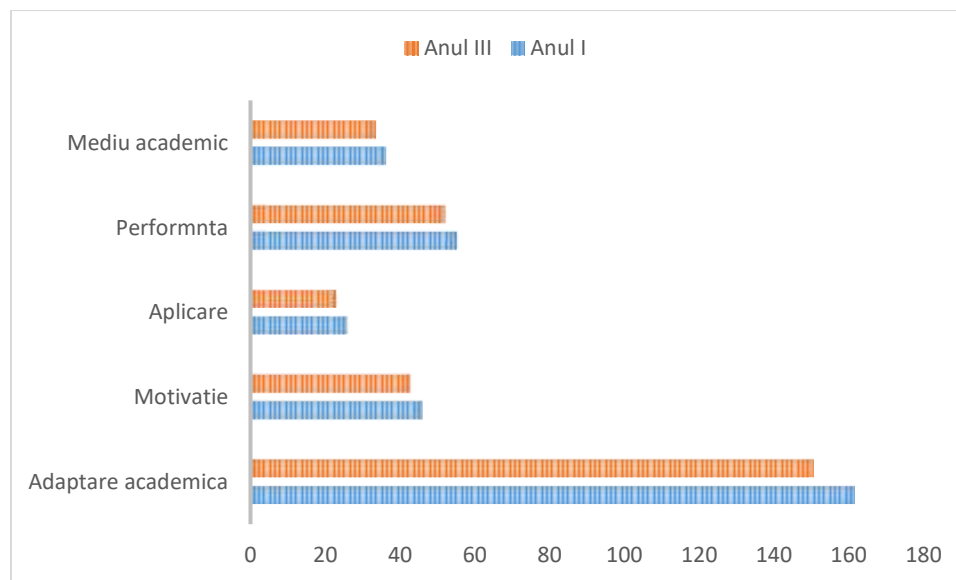
Analiza detaliată rezultatelor obținute pe subscalele ce vizează problematica adaptării academice reliefează ușoare decalaje înregistrate între valorile anului I și cele ale anului III, decalaje ce sunt

în favoarea anului I pentru fiecare subscală. Găsim explicație în interesul și entuziasmul sportiv specific unui nou început, în antrenamentul pentru studiu și muncă susținută dobândite pe parcursul pregătirii pentru examenul de bacalaureat și, în egală măsură, în preocuparea (explicabilă psihologic) de a crea o imagine pozitivă la nivelul colectivului și de a-și construi premisele unei evaluări pozitive, critic-apreciative la nivelul relației cu cadrele didactice. Pentru a nuanța, totuși explicațiile, grupăm rezultatele fiecărei subscale, luând în calcul numărul de itemi care îi sunt asociați, respectiv media punctajelor totale, pe itemii subscalei.

Subscala Adaptare academică – analiza datelor

Tabel 4. Media scorurilor pe itemii corespunzători Susccalei Adaptare academică, test SAQO – studenți anul I și anul III (N=300)

	Adaptare academica	Motivatie	Aplicare	Performnta	Mediu academic
Anul I	161.64	46.0	25.80	55.22	36.23
Anul III	150.69	42.73	22.99	52.05	33.55

Fig.3. Media scorurilor pe itemii corespunzători Susccalei Adaptare academică, test SAQO studenți anul I și anul III (N=300)

Dacă privim în detaliu *Subscala Motivație* putem observa că, la nivelul anului I, numărul celor care manifestă o motivație sporită este mare și foarte mare și putem afirma că, că la momentul de debut al vieții academice, motivația pentru învățare, pentru performanță se plasează pe axa evaluativă dinspre scoruri medii spre scoruri înalte.

Pentru cei aflați la finalul studiilor de licență, distribuția se modifică, răspunsurile se plasează pe toată scala de evaluare, situație, cumva predictibilă ținând cont de diversificarea preocupărilor, multiplicarea sferelor de responsabilitate, prioritizarea nuanțată a sarcinilor asumate (studenții anului III sunt în mare parte angajați part-time sau full-time, au familii constituite sau responsabilități de întreținere personală și/sau a familiei etc.).

Subscala Aplicare descrie măsura în care, motivația este transpusă în efortul academic, mai exact spus, este vorba despre eficiența cu care studenții se concentrează asupra activității academice și își îndeplinesc responsabilitățile ce derivă din aceasta. Scorurile scăzute descriu o prestație slab calitativă și implicativă ce derivă dintr-o slabă concentrare/ concentrare deficitară pe activitatea academică, interes scăzut/dezinteres față de exigențele educaționale, așteptările formulate și standardele impuse. Totodată, acestea corelează cu o probabilitate redusă de urmare în viitor a unui program academic avansat.

Scorurile înalte pentru *subscala Aplicare* reflectă determinare și perseverență în parcurgerea programului de studiu, preocupare pentru finalizarea cu succes a acestuia. De asemenea, reflectă o bună capacitate de gestionare a efortului astfel încât, studentul să-și îndeplinească cu succes cerințele educaționale și, în consecință, să realizeze obiectivele stabilite.

Analizând rezultatele obținute pe ani de studiu, putem constata că există o frecvență mare a scorurilor ce tind spre valorile maxime la studenții din anul I, explicabilă prin entuziasmul corelat cu gradul de noutate și implicare specifice oricărui debut. Evidențele arată că se înregistrează o distribuție ușor diferită în zona scorurilor medii spre înalte la anul III, rezultat ușor neașteptat, dar care poate fi explicat printr-un decalaj între așteptările, exigențele constant sporite ale profesorilor pe de o parte și, disponibilitatea de efort concentrat și perseverență scăzute față de activitățile de învățare ale studenților, pe de altă parte.

Subscala Performanță reflectă eficiența sau succesul efortului academic înregistrate în diverse arii de performanță. Scorurile scăzute se corelează cu o percepție negativă asupra muncii

academice, cu dificultăți de adaptare în perioada de sesiune, cu o gestionare deficitară a timpului de studiu și cu o capacitate scăzută de concentrare asupra materialului de studiu. Totodată, la nivel de rezultate academice se poate vorbi de o neconcordanță între eforturile depuse și media notelor înregistrate. Conform grilei de interpretare a testului aplicat, scorurile crescute reflectă performanțe academice ridicate ca rezultat al succesului efortului academic depus. Caracterizați prin competitivitate și spirit concurențial, studenții ce se încadrează în acest tipar muncesc foarte mult pentru a-și atinge țelurile. Diferențele de scor înregistrate de studenți pot fi rezultatul unor diferențe de mentalitate privind înțelegerea performanței.

Așadar, putem explica considerând că, succesul, eșecul, strădania dobândesc semnificații diferite în funcție de tipul de mentalitate cu care operăm. Astfel că, dacă ne plasăm în zona mentalității rigide:

- succesul constă în a demonstra că esti deștept, talentat în a te autovalida;
- eșecul sau regresul sunt corespondentul unei note mici, al pierderii unui concurs, al dezamăgirii de anu fi deștept sau talentat;
- strădania este un lucru rău, pentru că atunci când te străduiești înseamnă ca nu esti suficient de deștept sau de talentat.

Dacă însă, ne plasăm în zona mentalității flexibile, atunci:

- succesul este asociat cu dorința de a te autodepăși pentru a învăța ceva nou cu dorința de a te dezvolta;
- eșecul este tradus prin nereușita de a te dezvolta, prin imposibilitatea de a obține ceea ce-ți dorești cu ardoare;
- strădania este cea care te face mai deștept, mai talentat (C. Dweck, 2017).

Cu cât competitivitatea este mai înaltă, cu atât perspectiva asupra succesului se modifică astfel că performanța se concentrează doar în zona scorurilor foarte înalte, de excepție chiar. Creșterea constantă a încrederii de sine generează așteptări mai înalte și dorința de autorealizare. O problemă delicată o constituie nu performanța în sine, tradusă în rezultate cantitative ci percepția asupra performanței, înțeleasă ca așteptări, expectanțe etc., percepție care adesea cunoaște deformări.

Conform modului de distribuire a scorurilor, vezi Tabel 4. Distribuția scorurilor întregitate pe *Subscala Performanță* - observăm o concentrare către scorurile medii spre înalte, atât la anul I cât și la anul III, ceea ce reflectă performanțe academice ridicate ca rezultat al succesului efortului academic depus. Competitivitatea, munca susținută, ambiția, dorința de a ști și de a avea note mari, spiritul concurențial, formularea clară a țelurilor, încadrează studenții în acest tipar.

Subscala 4 Mediu Academic reflectă satisfacția față de mediul academic și față de ceea ce oferă aceasta – programe de studiu, profesori, calitatea cursurilor. Analiza scorurilor întregitate pe această subscală demonstrează că, majoritatea subiecților se declară satisfăcuți de mediul academic. Observăm totuși un nivel de satisfacție mai înalt la studenții anului I ceea ce poate fi consecința tranziției de la viața de elev la viața de student. Aceasta din urmă implică un nivel crescut de responsabilitate, de independență, sentiment de control asupra rezultatelor obținute, implicare în activități extracurriculare, abordare consultativă în rezolvarea problemelor.

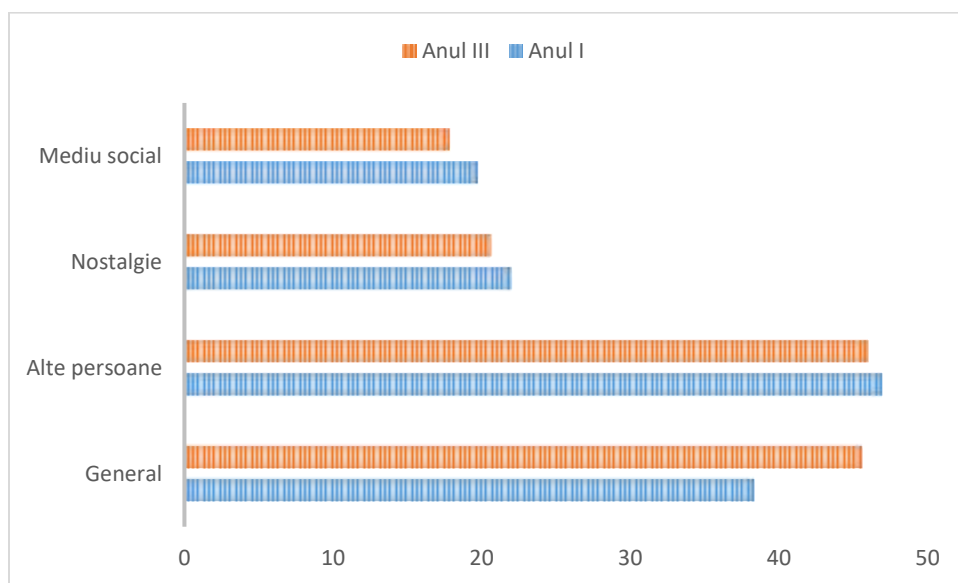
Subscala Adaptare Socială – analiza datelor

Adaptare socială – “relevantă pentru cerințele interpersonal-sociale specific procesului de adaptare la mediul universitar. Subscala măsoară succesul studenților în gestionarea cerințelor interpersonale și sociale inerente experienței de la facultate”, așa cum precizează Manualul Chestionarul de Adaptare la Mediul Universitar (2019, p.15). Conform aceluiași manual, instrumentul include patru subscale ale Scalei Adaptare Socială, astfel:

- General – funcționarea socială generală și a activităților sociale;
- Alte persoane – modul de relaționare cu alte persoane din universitate;
- Nostalgie - vizează modul de gestionare a relocării sociale;
- Mediu social – satisfacția cu privire la aspectele sociale ale mediului universitar.

Tabel 5. Scoruri subscale corespunzătoare Scalei Adaptare socială, test SAQO – studenți anul I și anul III

	General	Alte persoane	Nostalgie	Mediu social
Anul I	38.37	46.97	22.01	19.77
Anul III	45.65	46.04	20.65	17.84

*Fig.4. Scoruri itemi corespunzător Subscalei Adaptare socială, test SAQO
studenți anul I și anul III*

Analiza datelor obtinute pentru fiecare item al Subscalei Adaptare Socială arată că, în mod explicabil, anul I obține un scor mai mic în ceea ce privește *Scara Generală* care surprinde modul de funcționare socială generală și a activităților sociale, pentru că studenții, chiar dacă au fost testați în in sem II, nu au avut timp necesar suficient pentru înțelegere, formulare de opțiuni și implicare în activități sociale care sa-i ajute în antrenarea și perfecționarea (și) a competențelor transversale. Debutul în studenție este asociat, de obicei, cu interesul și orientarea exclusive pe înțelegerea așteptărilor academice și pe înțelegerea modului de funcționare a cursurilor, seminarelor, laboratoarelor, pe deslușirea mecanismelor de învățare și evaluare în sesiunile de verificari/colocvii/examene ce au o cu totul altă configurație decât cea pe care o cunosc ei din sistemul preuniversitar.

Observăm însă, scoruri mai scăzute pe scala Nostalgie, scală care vizează, așa cum am prezentat mai sus, modul de gestionare a relocării sociale. Studenții veniti din localități diferite sunt nevoiți să depună efortul de adaptare la condițiile specifice campusului universitar și au griji și responsabilități suplimentare legate de nevoia de a acoperi aspecte ce tin de autonomie socială și elemente de autoadministrație. Important de menționat este faptul că, în universitatea noastră, facultățile tehnice cu profil petrol și gaze coagulează studenți din întreaga țară deci din zone total diferite, cu mediu și ritm de viață, cu specific și obiceiuri diferite. Efortul de relocare este mare, distanțarea de casă și de persoanele semnificative din viața lor reprezintă un disconfort real care îngreunează adaptarea socială la mediul universitar. Este nevoie de aceea, de asistență din partea facultatilor si a asociatiilor studentesti în gestionarea schimbărilor

existențiale, este nevoie de de sprijin și de creare de oportunități pentru implicarea în activități sociale studențești.

Aceleași scoruri medii mai scăzute le observăm și pentru itemul *Mediu social* al acestei subscale privind adaptarea la mediul universitar. Anul III, chiar un scor mai mic ca anul I (vezi Fig.4. Scoruri itemi corespunzători Subscalei Adaptare socială, test SAQO) ceea ce este surprinzător dar explicabil cumva, prin faptul că studenții în anii terminali ai facultății sunt orientați mai puțin către aspectele sociale ale mediului universitar și mai mult către tatonarea pieței muncii, o parte din ei deja fiind integrați pe piața muncii și profund interesați de a participa la cursurile de formare și/sau perfecționare la locul de muncă.

Subscala Adaptare Personal-Emoțională– analiza datelor

Această scală vizează:

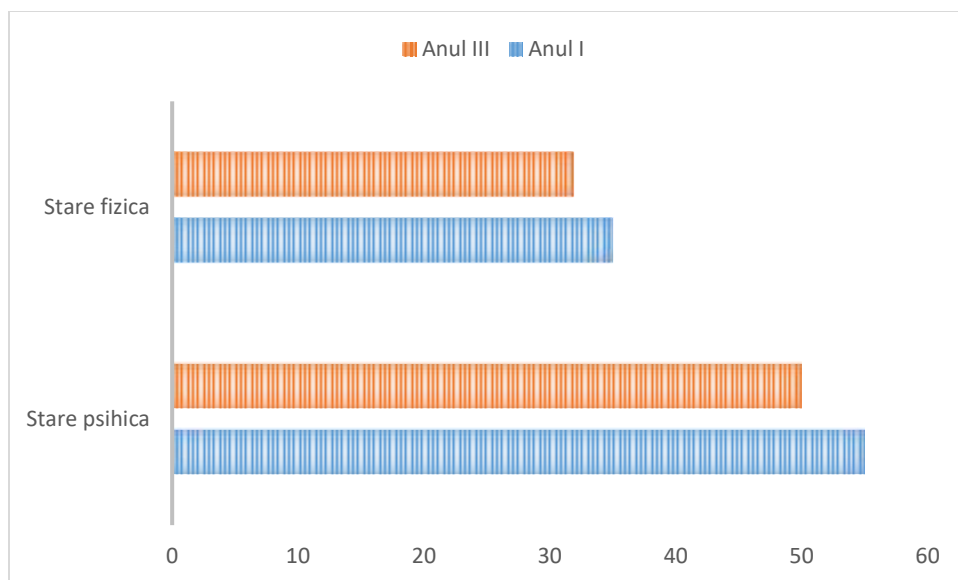
- starea emoțională a studenților în timpul procesului de adaptare la mediul universitar;
- gradul de disconfort psihologic general;
- probleme somatice;

Scala este împărțită în două categorii de itemi, și anume:

- starea psihologică – ce se referă la bunăstarea psihologică;
- starea fizică – ce se referă la senzația de bunăstare fizică.

Tabel 6. Scoruri subscale corespunzătoare Scalei Adaptare Personal-Emoțională, test SAQO – studenți anul I și anul III (N=300)

	Stare psihica	Stare fizica
Anul I	55.04	35.01
Anul III	50.03	31.92

*Fig.5. Scoruri subscale corespunzătoare Scalei Adaptare Personal-Emoțională, test SAQO
studenți anul I și anul III, (N=300)*

Observăm că pentru această scală se înregistrează cele mai mici scoruri. Asociem acest lucru cu, posibil un grad mai mare de dependență emoțională față de alte persoane – mai cu seamă de părinți, poate un anumit grad de disconfort psihologic în raport cu experiențele noi și câteodată negative ale vieții studentești.

Pentru rezultatul obținut la această subscala a testului, recomandăm Centrului de Consiliere și Orientare în Carieră al universității organizarea de acțiuni cu un grad sporit de vizibilitate, acțiuni structurate de prezentare a activităților și a programului acestuia, mai cu seama studenților de anul I. Studenții trebuie să știe și să fie încurajați pentru a solicita sedințe de consiliere individuală și, de asemenea, pentru a participa la workshop-urile organizate sistematic de acest centru și care vizează atât teme ce țin de dezvoltare personală (cunoaștere și autoconștientizare de sine, încredere în sine, imagine de sine, motivație, aptitudini și interese, autoconștientizarea emoțiilor și a stărilor emoționale, gestionarea eficientă a situațiilor conflictuale etc.) cât și teme ce vizează consilierea în carieră – realizarea unui plan de carieră, realizarea unui portofoliu de angajare, pregătirea pentru interviul de angajare etc.

Subscala Atașament – analiza datelor

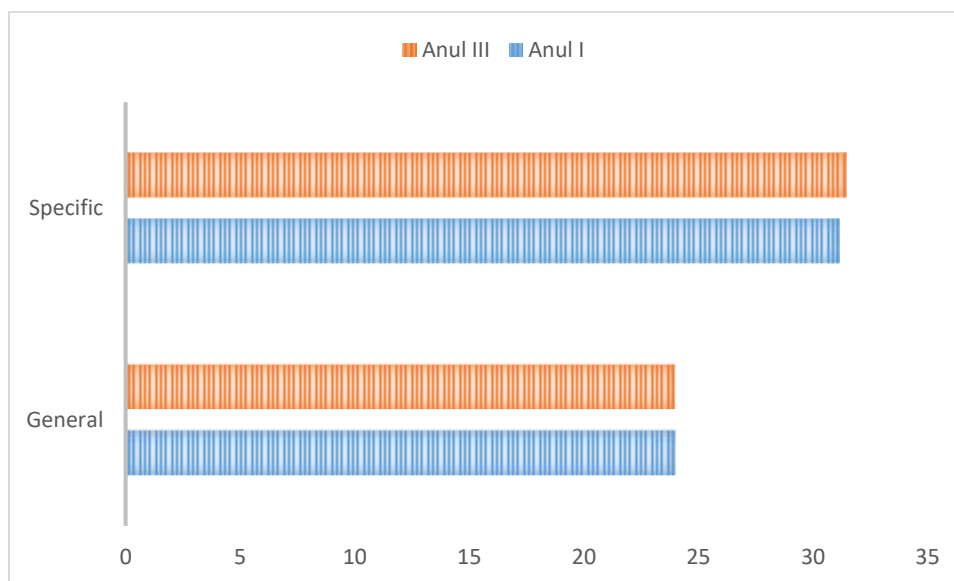
Această scală măsoară gradul de implicare a studenților în realizarea obiectivelor educaționale și instituționale și gradul de atașament față de instituția de învățământ pe care o frecventează, în special calitatea relației student- instituție. Scala cuprinde două categorii

- General – sunt vizate sentimentele despre mediul universitar în general, gradul de satisfacție în raport cu apartenența la mediul univervitar în general.
- Specific – vizează sentimentele studentului în legătură cu/despre facultatea/univeritatea pe care o frecventează.

Manualul de utilizare a testului (2019) precizează că scorurile scăzute sunt asociate cu o probabilitate mai mare de abandon academic și un nivel al satisfacției generale scăzut față de experiența de la facultate (2019, p.16).

Tabel 7. Scoruri subscale corespunzătoare Scalei Atașament, test SAQO – studenți anul I și anul III, (N=300)

	General	Specific
Anul I	24	31.18
Anul III	23.98	31.48

Fig.6. Scoruri subscale corespunzătoare Scalei Atașament, test SAQO, studenți anul I și anul III, (N=300)

Observăm un atașament mai ridicat al studenților față de facultățile și programele de studiu pe care le parcurg. Media scorurilor generale la anul I și anul III indică o diferență între aceștia (vezi Tabel 2. Media scorurilor brute (B)/scoruri standardizate (T)/scoruri în centile (C), subscalele SACQ/pe ani de studiu, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiesti (N=300), dar putem spune că indică, pe de o parte că studenții anului I simt satisfacție față de ceea ce învață iar cei de anul III, pe de altă parte, nu și-au pierdut (prea mult) satisfacția față de experiențele trăite la facultate. Scorurile mai scăzute pentru anul III sunt explicabile, similar cu situația înregistrată pentru Subscala Adaptare personal-emoțională prin orientare interesului studenților pentru integrarea cu succes pe piața muncii, pentru efortul de adaptare la mediul competitiv al locurilor de muncă la care/unde o bună parte din studenții de ani terminali, sunt deja integrați.

Recomandăm, de asemenea conducătorilor facultăților precum și Centrului de Consiliere și Orientare în Carieră măsuri ameliorative pentru evitarea unui grad ridicat de abandon universitar, ce ar putea fi una din consecințele lipsei de atașament față de programul de studiu și facultatea pe care le parcurg studenții.

Concluzii și recomandări

Am pornit în acest studiu de la premisa că, un nivel înalt de adaptare la mediul universitar va genera un nivel similar de performanță școlară. Ne-am propus, de asemenea, să măsurăm gradul de adaptare academică, să analizăm comparativ nivelul de adaptare pentru studenții anului I respectiv pentru studenții anului III din universitatea noastră, urmând ca, pe baza constatărilor, să fie formulate strategii cu caracter ameliorativ în direcția adaptării la mediul universitar. Rezultatele obținute în urma aplicării chestionarului SACQ – Student Adaptation to College Questionnaire – facilitează analiza pe patru subscale care detaliază înțelesul/semnificația conceptului de adaptare academică.

O imagine de ansamblu relevantă pentru analiza nivelului de adaptare academică poate fi obținută prin prezentarea comparativă a scorurilor generale pentru dimensiunile testului, pentru cele patru subscale, precum și a itemilor acestora, pentru media scorurilor înregistrate de studenții anului I și studenții din anul III.

Deși la o primă evaluare ne-am putea declara multumiti de rezultatele obținute, peste 80% din studenții anului I și peste 65% din studenții anului III declarându-se satisfăcuți de mediul academic, la o analiză nuanțată vom vedea că există o serie de elemente ce ne suscită interesul. Înainte de toate, constatăm un decalaj între scorurile înregistrate între anii de studiu I și III, pentru toate subscalele testului, decalaj ce semnaleză o situație aparent de neînțeles, respectiv un nivel al adaptării mai redus al studenților anului III comparativ cu cei din anul I. Aceasta își poate găsi explicația, în primul rând, credem noi, în faptul că studenții anului III pe care s-a efectuat cercetarea au urmat un program de studii de licență în perioada 2019- 2022, perioadă în care activitatea didactică s-a desfășurat cu precădere online. Acest context a presupus introducerea unei serii de variabile în cercetarea noastră, variabile cu impact asupra interacțiunii sociale, formării unor deprinderi de lucru corecte, gestionării eficiente a timpului și stresului, transformării cunoștințelor în competențe, obținerii de performanțe academice și, nu în ultimul rând, asupra deformării percepției de sine și a plasării obiective pe o scară ierarhică.

Totodată, literatura de specialitate demonstrează că procesul adaptării nu este nici facil și nici rapid, el presupunând traversarea mai multor etape, fiecare dintre acestea marcată de un anumit tip de comportament adoptat:

- *etapa de acomodare* – domină teama și supunerea, sentimentele de părăsire și neputință;
- *etapa de adaptare* – căutarea recompenselor și câștigarea bunăvoinței; studentul este un atent observator a ceea ce se întâmplă, în urma evaluării persoanelor, normelor și valorilor adoptă o anumită conduită;
- *etapa de participare* – studentul nu se mai simte străin față de ceilalți și are un comportament activ în relațiile interpersonale, măsura participării sale fiind determinată de gradul de maturizare psihosocială și de acceptarea lui de către ceilalți;
- *etapa de integrare* - corespunde dependenței de grup.

Știind că referințele teoretice cu privire la integrarea organizațională menționează ca interval optim de adaptare primele 6 luni petrecute în noul mediu și corelând aceasta cu faptul că, în ceea ce-i privește pe studenții anului III această perioadă s-a suprapus cu adoptarea sistemului de predare exclusiv online, găsim explicația unor rezultate, care, la prima vedere, par cel puțin

bizare: studenții anului III înregistrează scoruri mai mici pe toate subscalele analizate de instrument comparativ cu studenții anului I ce au avut un parcurs școlar bazat exclusiv pe interacțiune directă, față-în-față.

La un alt nivel de analiză, interesează relația determinativă dintre adaptarea la mediul universitar și performanță. Observând media scorurilor brute obținute pe cele două subscale menționate anterior, putem constata că există în continuare diferențe de scor, în defavoarea studenților anului terminal, mai exact un nivel mai redus de adaptare academică și un nivel similar de performanță.

Rezultă că, acțiunea cumulată a dimensiunilor ce compun conceptul de adaptare academică (motivație, aplicare, performanță, mediu academic) exercită o influență directă asupra reușitei academice. Asadar, toate eforturile trebuie concentrate în direcția elaborării și implementării de strategii cu valoare adaptativă în sprijinul tranziției de la învățământul preuniversitar la învățământul universitar.

O altă observație generală în urma aplicării testului care măsoară gradul de adaptare la mediul universitar derivă din analiza mediei generale a scorurilor pe subscale unde observăm un scor mic în ceea ce privește adaptarea personal emoțională, scală asociată în interpretarea furnizată de instrument cu senzația de bunăstare psihologică dar și fizică, de capacitate de gestionare a situațiilor emoționale diverse. Studenții anul III au înregistrat un scor mai mic decât cei de anul I, dovadă că timpul de studenție parcurs online nu are prezentat, stresul pandemic asociat cu stresul de a face față cerințelor de formare și educație într-un mod diferit și nou decât cel traditional, experiențele negative privind evenimentele de viață au determinat - cu o probabilitate - disconfort psihologic sporit.

Recomandările noastre se concretizează în câteva strategii pe care să le dezvoltăm ulterior.

În concret, aceste *strategii generale de adaptare* ar putea integra următoarele zone de interes:

- integrarea organizațională a studenților prin programe ce vizează interconectarea cu toate structurile organizației, familiarizarea cu normele, înțelegerea culturii organizaționale ca punct de plecare pentru dezvoltarea sentimentului de apartenență; pentru eficientizarea acestui proces al integrării considerăm necesară inventarierea tuturor acelor factori ce generează dificultăți pentru studenți (particularitățile profesiei

la care au aspirat; statutul și rolul deținut în universitate; gradul de pregătire pentru nivelul universitar; raportul de colaborare dintre student și profesor; rolul la nivelul grupului la care va adera; rolul grupului în activitatea individuală; cultura și valorile mediului universitar; atitudinea și gradul de receptivitate față de „modelele” propuse; atitudinea față de valori și gradul lor de conștientizare exprimat în treapta înțelegerii conștiinței de sine etc.)

- cultivarea unor mentalități flexibile, în care succesul, respectiv eșecul sunt tratate ca fapte de viață și nu ca identități ce generează etichete cu consecințe negative în planul dezvoltării personalității;
- dezvoltarea uneia dintre cele mai importante competențe implicate în procesul de adaptare la mediul universitar și anume *capacitatea de autoreglare* a studentului, aceasta reflectând gradul de participare la procesul de instruire, plecând de la faptul că integrarea studentului în mediul universitar se desfășoară pe trei niveluri: integrarea tânărului venit în grup; integrarea în sistemul general de norme ale vieții studentești; integrarea grupei în sistemul general de norme și valori ale universității. *Autoreglarea include abilitatea de monitorizare a propriei evoluții cognitive, de organizare a timpului și de orientare în spațiul universitar.*
- Promovarea intensă și cu maximă vizibilitate a serviciilor oferite prin intermediul Centrului de consiliere și orientare în Carieră, cu misiunea de a acționa în zona dezvoltării personale și a armonizării competențelor formate în mediul universitar cu exigențele angajatorilor.

Alături de acestea pot fi utilizate o serie de strategii de adaptare cu caracter general, *strategii de adaptare funcțională*, precum:

- *coping-ul activ*, definit ca “ansamblu de eforturi cognitive și comportamentale vizate pentru a controla, reduce și tolera cerințe interne sau externe care amenință sau depășește resursele unui individ” (Lazarus, Folkman, 1984: 545);
- *planificarea* – “ca activitate de stabilire a obiectivelor și determinare a celor mai bune mijloace și resurse pentru a le realiza într-un timp dat” (Legendre, 2005:1051)

- *reinterpretarea pozitivă* concentrarea asupra aspectelor pozitive ale unei situații;
- *acceptarea*, ca mod de recunoaștere a dificultăților fără a le nega, de asumarea a responsabilităților, fără a încerca găsirea unor vinovați pentru situația creată.

Concluzii

Deși sunt multe aspecte identificate până în prezent cu privire la ceea ce reprezintă și ceea ce presupune experiența academică și adaptarea la mediul universitar, punerea în practică a acestora continuă să rămână o provocare atât pentru cadrul didactic, cât și pentru student. Așa cum afirma N. Vințanu (2001) "educația universitară este o zonă a experienței, a trăirii umane. Prin ea suntem supuși continuu unor încercări, unor ispite ale cunoașterii, ale asimilării, unor valori perene, ale unor modele de acțiune proprie, inedită. La capătul acestor încercări, fiecare cu dinamica și interogațiile ei, cu satisfacțiile și insatisfacțiile ei, ne reîntâlnim cu noi înșine, cu propria noastră ființă".

Bibliografie:

- Bora, C., (2003). *Autoeficacitatea și performanța școlară*. În Analele Universității Ștefan cel Mare, Suceava seria Filosofie și discipline socio-umane, Maxim St. & Popoveniuc, B. (coord.).
- Callo, T (2021). *Învățarea racordată – factor al excelenței cognitive a elevului merituos*. În Didactica Pro nr 4-5 (128-129).
- Dweck, C. (2017). *Mindset*. Bucuresti: Ed. Curtea Veche.
- Garcia, T., McCann, E.J., Turner, J.E., Roska. L. (2001). *Modeling the Mediatic Role of Volition in the Learning Process*. Contemporary Educational Psychology.
- Lazarus, R. S. (2011). *Emoție și adaptare*. București: Editura Trei.
- Lazarus, R. S., Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal and coping*. New York: Springer Publishing Compagny Inc.
- Legendre, R. (2005). *Dictionnaire actuel de l'éducation* (3e éd.). Montréal: Guérin.
- Miroiu, A., Pasti, V., Codita, C., Ivan, G., Miroiu, M. (1998). *Învățământul românesc azi. Studiu de diagnoză*, Iași: Polirom.

- Sava, S., Bunoiu, M. &all (2015). Adaptarea studentilor din anul I la viata academica. Conference: A II-a Conferință Națională de Cercetare în EducațieAt: Iasi: Volumul conferinței CERED 2015
https://www.researchgate.net/publication/309321567_Adaptarea_studentilor_din_anul_I_la_viata_academica
- Semionov, S. (2012). Motivația în contextul învățării autoreglate. În *Studia Universitas, Revista Științifică a Universității de Stat din Moldova, seria Științele Educației nr.9 (59)*.
- <http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/3651/21.-p.124-130.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Snow, R. (2002). Individual Differences in Affective and Cognitive Functions, in *Handbook of Educational Psychology*, NY: Prentice Hall.
- Tărnă, E. (2011). *Factorii și indicatorii favorizanți în adaptarea studentului la procesul de învățământ superior*. In: *Univers Pedagogic*, nr. 2/2011.
- Vințanu. N. (2001). *Educația Universitară*. București: Aramis Print.
- Zlate, M., Negovan, V. (2006). *Adaptare și strategii de adaptare. Probleme fundamentale ale psihologiei și științelor educative*. București: Editura Universității.
- West, R. (1994). Teacher-Student Communication: A Descriptive Typology of Student's, Interpersonal Experiences With Teachers, *Communication Reports*, 7, 109-118.

Întocmit

Prof.univ.dr. Suditu Mihaela

Conf.univ.dr. Crsitina-Georgiana Safta